

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disputationes Theologicae

Quatuor Tomis distinctæ: Quibus Univerſa Theologia Scholastica Clare,
Breviter & accuratè explicatur

De Deo, Et De Angelis

Martinon, Jean

Burdegalæ, 1644

Sect. 9. De Hierarchiis, & officiis sanctorum Angelorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73898)

& Angeli crescere in infinitum in beatitudine: ut dicitur, si per omnia bona opera libera, que in aeternum exercebunt, merentur. Imper nouum ac nouum augmentum gloriae. Tale uero terminum hominibus esse a Deo positum (& de Angelis par est ratio, testatur Paulus ad Galat. 6. cum ait: *Unum tempus habemus, operemur bonum.* Etenim non solum tempus, sed aeternitatem totam habemus, si nullus esset terminus temporis ad merendum prefixus. Et 1. Cor. 8. *Tempus, inquit, haec est.* Et Ioan. 9. v. 4. *Ueni nox (id est mors) quando nemo potest operari,* scilicet cum uoluntate meriti. Et quidem ratio peculiaris est, ut referantur Angeli & homines, potius per opera que exercent in certamine & periculo uiae, quam per ea que sunt iactam & periculum in beati exercere.

66.

Major autem est ratio, ut Angeli & homines accepta iam beatitudine demereri non possint, idcirco decretere. Quia beatitudo excludit omne peccatum & demeritum. Tum quia Deus non potest clare uideri, ut videtur a Beatis, & non amari efficaciter, & absolute super omnia: tum etiam quia timor & pudor consequentes peccatum, turbarent statum gaudij qui describitur in beatitudine Ioan. 15. & Apoc. 21. *Et nihil inquinatum introbit in regnum caelorum, uel qui in habetur v. 7. multo minus coinquinari poterunt, qui sunt in regno illo.* Adde, quod Angeli beati perfecte obsequuntur voluntati diuinae, unde a Sancto Matth. 6. v. 20. proponuntur uelut exemplar obedientiae perfectae, quam Deus a nobis exigit: cum iubet nos orare, ut fiat eius uoluntas ab hominibus in terra, sicut in caelo ab angelis fit. Quod autem dicitur Job 4. v. 18. *Et eorum seruant ei non sunt stabiles, et in Angelis suis prauitatem,* unde Caluin. serm. 16. & 17. in Job, occasionem sumpsit blasphemiae suae contra beatos Angelos, quorum obedientiam ait tam esse defectuosam, ut mereantur a Deo, si ipsos iudicaret, damnari: intelligendum est de male Angelis qui Deo seruiunt uoluntario aut sponte, & uere stabiles non sunt, iuxta illud Ioan. 8. v. 24. *Illi homicida est ab initio et in aeternum non stetit.*

67.

Dixi, angelos beatos non crescere in essentiali beatitudine, quia non est nouandum accedente Angelis cognitiones & gaudia accidentaliter beatitudini, de peccatorum conuersione, & bonis iustorum operibus, de quae suorum salute, & alijs similibus obiectis. Sicut huiusmodi cognitiones habeantur. Verbo, ut in speculo uoluntario: siue per reuelationem, aut experientiam. In quo autem consistat beatitudo essentialis Angelorum, facere colligetur ex dicendis sequenti tractatu de beatitudine hominum. Tantum adhaec possit Suar. lib. 6. cap. 7. num. 6. Licet in Angelis beatis sint ipsa quae uocantur bonis gloriae sanctarum animarum, nempe uisio, fructus, & compre-

Suar.

hensio, ut D. Thom. numerat 1. 2. quae arr. 3. uel ut alij mutant, scilicet, ad. 1. & delectatio, uel securitas, uel quaedam simile, siue in habitu siue in actu nihilominus respectu Angelorum non uocantur dotes: quia dotes dicitur habitudinem ad matrimonium, seu dispositionem. Uos enim apud Iuriscos ultos significat illa bona, quae sponsae dantur ad sustinenda matrimonij onera. Angeli autem licet uicunque sint sponsae Dei per gratiam & gloriam: non tamen ita proprie, ut animae hominum beatorum sunt sponsae Christi. Sponsa enim proprie debet esse inferior, & euidenter naturae composito. At Angeli non ita se habent respectu Christi. Secus autem anima beatorum quibus idcirco metaphora dotes specialiter accommodatae sunt.

D. Thom. dotes non dicuntur respectu Angelorum

SECTIO IX.

De Hierarchijs, & officijs sanctorum Angelorum.

Hierarchia sacrum principatum sonat, seu collectionem personarum aliquo modo sacrarum, sub aliquo Principe. Unde colligitur, sicut inter personas diuinas & daemones, & creaturas irrationalis, non est talis principatus: ita neque hierarchiam esse posse.

68. Hierarchia quid sit

Diuiduntur Angeli in tres hierarchias, nempe in choiros, tres in qualibet hierarchia. In prima & suprema numerantur Seraphim, Cherubim, Throni. In secunda seu media, Dominationes, Virtutes, Potestates. In tertia & infima, Principatus, Archangeli, & Angeli. Quae omnia nomina in Scripturis reperuntur. Paulus enim ad Rom. 8. v. 38. commemorat Angelos, Principatus, & Virtutes. Et alijs tres addit Coloss. 1. v. 16. Thronos scilicet, Dominationes, & Potestates. Archangelorum uero mentio fit 1. Thesal. 4. v. 15. & epistola Iudae v. 9. Cherubinorum Gen. 3. v. 24. & Hebr. 9. v. 5. Ac denique Seraphinorum Isa. 6. v. 2. Quibus uerbis significari nouem ordines intelligentiarum, dignitatis & graduum equalium, docent communiter sancti Patres, quorum auctoritas temeritati Nouatorum anteponenda est. Praecipue uero Dionys. cap. 5. 6. & 7. de caelesti. Hierar. Basil. in Liturgia, Damascen. lib. 2. de fide cap. 3. Clemens Roman. lib. 8. Constit. cap. 16. in fine, & Gregor. hom. 34. in Euangel. & lib. 32. moral. cap. 10. alias 25. Quamquam non omnes, neque iidem semper, eodem ordine numerant: ut in Dionysio & in alijs notat Suar. lib. 1. cap. 13. ubi hac de re plura.

Hierarchia ad 9. gradus, tres & choiri nouem.

Dionys. Basil. Dionys. Clemens Gregor.

Suar.

Et licet nomina illa de se significant officia omnibus Angelis communia: omnes enim charitate ardent, quod significat Seraphim: & scientia pleni sunt, quod significat Cherubim: & sic de alijs: Unde etiam

69. Nomina Angelorum quid significant

MARTINI
NEUS
LIB. J. IN PAR
D. N. T.

inter se accipiuntur ut communia omnibus, & nonnunquam confunduntur, ita ut nomen proprium vnius ordinis, tribuatur Angelo alterius ordinis: sicut Angelorum nomen proprium infimi ordinis, tribuitur sepe omnibus: propria tamen & magis stricta acceptio significat ordines aliquo modo distinctos, ut affirmant Patres citati, & confirmat Apostolus, eos inter se velut distinctos opponens, ut membra bonae diuisionis, videnturque particulam diuisionis, Coloss. i. v.

25. *Sine Throni, sine Dominationes, sine Principatus, sine Potestates:* & Ephes. i. v.

21. *Supra omnem Principatum & Virtutem, & Dominationem &c.* propter quae Apostoli

August.

verba D. Augustini, contra Priscilianist. cap. 11. ait, se firmiter credere esse in caelestibus apparatus, sedes (id est Thronos) Dominationes, Principatus & Potestates, & differre inter se aliquid. Licet addat se nescire, quoniam ista sunt, quae quid inter se differant. Nimirum quia diuisiones illae Angelorum cum suis subdiuisionibus, differentiis & officiis, non sunt nobis plane perspectae. Quae etiam spectat, quod notauit Chrysostomus. 3. in epist. ad Ephes. & collegit ex his verbis Apostoli Ephes. i. v.

Christ.

21. *Supra omnem Principatum & Potestatem & Virtutem, & Dominationem &c.* omne nomen quod nominatur non solum in hoc saeculo, sed etiam in futuro: Intelligentiarum quarundam caelestium nomina nobis esse incognita hac in vita, & post eam tantum agnoscenda. Quae nihilominus in tribus illis Hierarchiis & nouem ordinibus comprehendi possunt. Quippe quia singuli ordines possunt, velut generici, in alios multos specificos subdiuidi.

70. Distinctio Hierarchiarum qualis sit.

Hanc autem diuisionem seu differentiam ordinum esse, non tantum penes ministeria siue officia, vel gratiae dona, sed etiam penes essentiam & naturales proprietates, affirmant verisimiliter Patres citati num. 68. Quamquam nomina illa multum expressius differentiam quandam in officio & donis gratiae significant. Angeli enim idem sunt ac nuncij, Archangeli, idem ac praecipui nuncij, qui ad maiora nuncianda mittantur. Principatus, Principes qui omnibus Angelis & Archangelis praesent in ijs quae pertinent ad salutem omnium hominum priuatorum, aut Principum singularium, aut Communitatum, Regnorum, ac Prouinciarum. Quo forte sensu Daniel. 7. Angelorum vnus vocatur Princeps Perlarum. Potestates vero, quae in secunda hierarchia infimum locum tenent sic vocantur, vel quia ad eos Angelos spectat praecipere & ordinare quae à tertia hierarchia agenda sunt, ut ait Dionys. supra: vel ut Gregor. mag. quia eorum ditioni Virtutes aduersus subiecta sunt, & eorum potestate maxime refrenantur. Virtutes vero virilem quandam fortitudinem significant, quae in omnibus diuinis suis actionibus, ad imitationem Dei potenter allurgunt, ut ait Dionys. cap. 8. libri supra cit. Vel ut

Gregor. asserit, ita vocantur, quod per huiusmodi Angelos signa & miracula frequenter fiunt, id est prodigia, & quaecumque supra causarum communem cursum sunt, ut sepe multa fieri expediat ad hominum salutem, & gubernationem vel conseruationem. Dominationes autem, ex Dionys. ibidem, sunt intelligentiae quaedam celsiores, ab omni inferiori submissione liberae: & omni seruilium & diminutioni ab odio opere superiores, id est, ut bene exponit Suar. lib. 1. cap. 14. suae quae non sunt destituae ad externa ministeria, ad mundi gubernationem, vel salutem hominum pertinentia, per se ipsas exequenda sed spiritali & excelso modo praesunt omnibus inferioribus diuinae prouidentiae & gratiae ministris inuisibilibus, eisque dominantur: & in illo genere subiectionis nemini subsunt: quam subiectionem Dionys. inferiorem submissionem appellat: licet aliter modo non solum Deo, sed & Angelis superioribus primae hierarchiae subiciantur. Throni vero dicuntur, quod in illis, velut in sedibus excelsis atque magnificis, & maiestati suae conuenientibus, Deus insidet, & gloriose quiescat. Cherubim, quod scientiae diuinae perfectione emineant. Seraphim, quod amore in Deum perfectissimo ardeant. Quae nomina abstrahunt à seruilium subiectione circa mundum & homines: quia haec tota prima hierarchia asseruntur est, non ministrantium Angelorum. Quomodo autem in his nominibus seruetur proportio dignitatis, & nomen Throni aliquid minus de se significet, quam nomen Cherubim, à scientia: & hoc, quam nomen Seraphim, à charitate dictum, vide apud Suar. lib. 1. cap. 14. an. 18.

Possunt aliter concipi distincta hierarchiae secundum ordinem & materiam reuelationum. Licet enim omnes beati Angeli immediate & constantem Deum videant: multa tamen accipiunt per reuelationem quae nec vident, nec sciunt per visionem beatificam. Et haec omnibus immediate reuelantur: sed communiter & ordinare Deum immediate reuelat primae hierarchiae: & haec ad secundam, secunda vero ad tertiam reuelationes transmittit. Kurus maiores reuelationes immediate reuelat Angelis superioribus primae hierarchiae, maiores minoribus, medijs medijs. Quibus tribus ordinibus primae hierarchiae, respondent alij tres in secunda: quorum primus respondet primo supremae hierarchiae, secundus secundo, tertius tertio. In tertia similiter possunt distingui tres choes, quorum primus respondeat primo secundae hierarchiae, secundus secundo, tertius tertio. Nam tertia hierarchia tota subest immediatè secundae: secunda primae & supremae.

71. Subordinetur quoad reuelationes diuinas.

Dist. communiter & ordinare: quia Deus potest, cuiusque voluerit, immediate reuelare: sed ordo praedictus communior est. Sic Moyses ab Angelo Vice Dei, accipiebat quae coramittebat inferioribus, &

hi infimis. Et Apostoli à Christo immediate acceperunt notitiam, quam alijs communicaverunt. Et in regnis quidam assistunt Principi, in cuius temper aula versantur, & ab illo accipiunt immediate quae alijs communicant: & hi inferioribus, usque ad infimos ministros & executores regia voluntatis. Et rursus inter eos ipsos qui semper Regi assistunt, eisque proximi sunt & familiares & immediati, quidam sunt summi, quosdam medij, quidam infimi: & inter alios similiter.

73. Hierarchia angelorum. Hierarchia angelorum. Hierarchia angelorum.

Nomina hierarchiae angelorum. Nomina hierarchiae angelorum. Nomina hierarchiae angelorum.

Hierarchia angelorum post diem iudicii. Hierarchia angelorum post diem iudicii. Hierarchia angelorum post diem iudicii.

73. Angeli divini in assistentes, & ministrantes. Angeli divini in assistentes, & ministrantes. Angeli divini in assistentes, & ministrantes.

Quamvis autem praedictae hierarchiae communiter explicentur de sanctis Angelis in statu beatitudinis: nihilominus tamen non solum in beatitudine sunt hierarchiae, & varia regimina spirituum, sed etiam in via ante beatitudinem fuit talis illorum dispositio, ut qui magis essent Deo propinqui, alij medij, alij infimi, ultra naturalem differentiam naturae, & gratiae, in qua talis dispositio fundata est. Ideoque Demones vocantur interdum in Scriptura nominibus ordinum ad quos in via pertinebant: ut Ephes. 6. Non est nobis colluctatio adversus carnem & sanguinem, sed adversus Principes & Potestates &c. Nuncquam tamen appellatur nominibus illis quae significant perfectiones incompatibiles cum malitia & peccato mortali: qualia sunt nomina Seraphim & Throni, ut notat Sanct. Thom. quaest. 109. art. 1. ad 3.

Adde, huiusmodi subordinationem inter sanctos Angelos fore perpetuam, adeoque duraturam post diem extremi iudicii. Neque enim ratio cur cesset recta illa spirituum colluctatio subordinationis, & regni caelestis constitutio. Neque contrarium significatur ab Apostolo verbis illis 1. Cor. 15. v. 24. Deinde spiritus, cum tradiderit regnum Deo & Patri: iam evacuabitur omnis principatum, & Potestatem, & Virtutem. Sensus enim horum verborum est: cum aboleverit omnem demonum potestatem, ut amplius Ecclesiam, quae est regnum Dei, impugrare non possint. Ut recte exponit Cornel. à Epist. de, explicans verbum illum persequentem immediate post, & non est adversus illum (Christum scilicet) regnare, donec ponat omnes inimicos sub pedibus eius.

Inter deos autem sancti Angeli in assistentes & ministrantes. Quae divisio sunt per Dan. 3. Millia millium ministraverunt ei, & Spiritus centena milia assistebant ei. Ex quo etiam loca colligunt Doctores communiter plures esse assistentes, quam ministrantes: eoque assistentes maiori numero designet. Neque obest illud Hieron. 1. Omnes sunt administratores spirituum, in ministerium missi propter eos qui hereditatem capiunt salutis. Potest enim intelligi quod omnes ministrant & ministrant, non communiter & ordinariè: sed aliqui magis, & alij deorsum à maiori parte assistentes herantur: alij communiter & ordinariè, qui ex de causa ministrantes dicuntur. Unde etiam insipiat distinctio ministrantium, non est notum. Probabile est

iuxta ea, quae supra diximus, insipere à secunda hierarchia: ita ut à prima assistentior sit, numerosior tam in quibus secundae, & tertia, etiam simul sumptae: reliquae duae sint ministrantium, id est, eorum qui exterio mundi regionum, & hominum salutem dant operam: sive dumtaxat docendo & praecipiendo alijs Angelis, ut Dominationes: sive manuum veluti admoventes ad opus, & exequentes exterius, ut alij qui in inferioribus ordinibus, Quorum nomina iuxta praecedentem expositionem id sonant.

SECTIO X.

De Custodia sanctorum Angelorum.

Inter sanctorum Angelorum ministeria, de quibus videtur potest Sanct. Thom. à quaest. 110. ad 114. Vbi de illis fuit & perspicue disputat, praeipue dignum est consideratione illud quo deputantur singulariter ad custodiam hominum, ut colligi potest ex Scriptura Matth. 18. Videte ne contemnatum unum de pusillis istis. Dico enim vobis, quod Angeli eorum semper vident faciem Patris mei, qui in caelis est. Et Act. 12. Ecclesia eundem esse suum sensum professam est, de Petro ex carcere mirabiliter educto dicens: Angelus eius est. Iudith quoque cap. 13. v. 20. meminit sui Angeli: & Jacob quoque sui, Genes. 48. ver. 16. ex quibus locis & similibus colligant sancti Patres, primo, singulis hominibus deputari singulos Angelos, quos ex officio custodiant: maxime propter illud, Angeli eorum &c. Nam alioqui non essent potius eorum, quam aliorum: neque diceretur singulariter, Angelus eius est. Secundo, non tantum iustus aut praedestinati, aut baptizati seu Christiani in lege Evangelica deputari Angelos: sed omnibus & singulis, Christus enim ait indiscriminatum, Angeli eorum &c. Neque apparet omnes, de quibus ibi sermo est, fuisse praedestinos, aut etiam iam baptizatos. Et hoc non esse novum legis gratiae beneficium constat ex locis, & gratia Iudith. 13. & Genes. 48. Nam Iudith vixit tempore legis Moisaicae: Jacob autem, sub lege naturae. Adde quod homines eoque tempore, & status, non minus egerat opera & auxilio Angelorum, à quibus iuvantur ad consequendam salutem, quam Deus omnibus fieri expetit, ut docet Paulus 1. Timoth. 2. v. 4. Denique Queti Patres generatim id asserunt, & citata Scripturae loca sine litatione intelligunt. Speciatim vero Hieronym. qui ex Christi verbis Matth. 18. sic colligit: Magna dignitas attribuitur, ut unaqueque ab ortu naturae habeat in sui custodia iam Angelum delegatum. Similique modo loquuntur Clemens Alexandr. Chrysol. Gregor. Nyssen. & alij plurimi à Suare relati lib. 6. cap. 17. num. 7. &c.

Angeli qui deputantur ad custodiam.

Non est id novum legis gratiae beneficium.

Hieron.